

Werkverslag predikant Vries (2/3 werktijd), juli 2021 – juni 2022

Vooraf

De balans opmakend van het afgelopen seizoen, merk ik dat het een jaar is met twee gezichten. Aan de ene kant is het gestempeld door de corona-beperkingen die tot in het voorjaar van 2022 de kerkelijke (on)mogelijkheden hebben bepaald. Zelf kreeg ik ook met corona te maken. In de zomer moesten we plotseling een paar dagen in quarantaine, vanwege een besmette dochter die op bezoek was geweest. Het zorgde voor klein ongemak, een geplande Summerschool moest verzet worden (en een gastpreekbeurt afgezegd). Tijdens de Kerstdagen was ik zelf geveld door het virus. Uitgerekend op één van de kerkelijke hoogtijdagen, reageerde iemand meelevend. Maar, als je echt ziek bent, kan dat je op dat moment weinig schelen... Gelukkig sprongen collega's en gemeenteleden in, bij de (toen nog) digitale vieringen.

Aan de andere kant werd in het voorjaar de situatie snel gunstiger. Er kwam opeens ruimte om allerlei activiteiten weer op te pakken. Daarna werd corona voor mijn gevoel snel naar de achtergrond gedrongen. Het voorjaar is wat mijn predikantswerk betreft voor een belangrijk deel gekleurd door de voorbereidingen van het Bonifatiusfestival dat we in het weekend van Pinksteren hebben gehouden in en met het dorp.

In het onderstaande geef ik een overzicht van de belangrijkste activiteiten als predikant in dit seizoen met twee (of wel meer) gezichten, en maak ik hier en daar een persoonlijke kanttekening.

Ik hoop dat u het met plezier leest, en dat ik mijn voordeel kan doen met uw opmerkingen of suggesties.

Vieren

In de zomer van 2021 werd de nieuwe camera-opstelling voor het uitzenden van de kerkdienst in volledig gebruik genomen. Een mooie verbetering van onze dienstverlening. Nu we inmiddels weer zonder beperkingen vieren, merk ik zelf dat de routine om ook de kijkers thuis er nadrukkelijk bij te betrekken, wat weg lijkt te zakken. Enkele verworvenheden uit de coronatijd, zoals het regelmatig vertonen van een eigentijds lied via YouTube en/of het zingen in wisseling met gesproken coupletten, hebben bij mij zelf de neiging naar de achtergrond te verdwijnen. Het is natuurlijk fijn dat er geen beperkingen meer zijn voor samenzang, hoewel de bijdrage van de solisten/musici uit eigen gemeente zeer werden gewaardeerd. Maar terugvallen in oude routines – begrijpelijke reactie – verhindert dat we onszelf de winst gunnen uit de tijd dat we creatief moesten zijn. Hopelijk kunnen we binnenkort wel weer terug naar de vertrouwde manier van avondmaal vieren, in de kring in het koor en/of lopend. Dat versterkt toch wel het gevoel dat het een gemeenschapsmaal is.

In het najaar moesten we telkens schakelen bij nieuwe maatregelen. We besloten tot het gebruik maken van de QR-codes, met de achterliggende gedachte dat we zo meer mensen zouden kunnen ontvangen, met name richting gedachtenisdienst en de Kerstdagen. Maar dat was na een paar weken ook al weer achterhaald. Met Kerst was de kerk helemaal weer op slot.

Het gebruik van de QR-code (nadrukkelijk 3 G: gevaccineerd, genezen of negatief getest) gaf de nodige discussie met soms de nodige emotie, in en buiten de kerkenraad, net zoals in die periode het maatschappelijk debat scherp werd gevoerd. Over het algemeen zijn we er met elkaar goed uitgekomen, is mijn beleving. Hopelijk komen we niet snel weer in zulke dilemma's terecht.

Het was fijn, en voor sommigen zelfs ontroerend, om dit jaar weer de vespers in de 40-dagen te kunnen vieren en vooral de Paascyclus in de kerk. Dit soort liturgische vieringen kun je eigenlijk niet goed online doen, maar moeten het hebben van de beleefde ervaring. Dit jaar was de belangstelling voor de vespers wat minder. Dat kan te maken hebben met de aarzeling die sommigen mensen (toen nog) hadden/hebben voor groepsactiviteiten. Maar misschien speelde ook mee dat het nu in combinatie met een meditatie-oefening was – lectio Divina – wat wellicht voor wat koudwatervrees zorgde?

Overigens is het kerkbezoek na corona (nog?) niet op het oude niveau, is mijn indruk. We hebben natuurlijk ook te maken met de doorgaande vergrijzing, en die is in twee jaar gewoon verder gegaan. Het aantal leden daalt en dat merk je ook op zondagmorgen. Anderzijds prijzen we ons gelukkig dat er bijna altijd kindernevendienst is, dat een aantal jonge gezinnen betrokken is, en dat we ook heel regelmatig gasten ontvangen van buiten de gemeente.

Voorgaan in de viering, ik doe het graag en ik doe het graag in Vries. Het is goed om te merken dat dit wordt gewaardeerd, door opmerkingen bij de deur of bij de koffie. De tekst van mijn overdenkingen staan ook op mijn website en worden regelmatig bekeken (ook door collega's).

Een nieuwe ontwikkeling is dat een groep jonge gezinnen, die lid zijn van een andere kerk, de eerste zondag van de maand bij ons de viering bezoekt. We hebben in april een gesprek met een aantal van hen gehad, om kennis te maken en ervaringen uit te wisselen.

Het daagt ons uit om te blijven zoeken naar vernieuwing in de eredienst. Nu corona voorbij is, is die ruimte er weer meer. Tegelijkertijd beseffen wij (en deze groep) dat de eigenheid van onze liturgische stijl waardevol is.

Fijn is het ook dat de Cantorij weer doorgaat met een nieuwe dirigent. Voor een predikant is het prettig om goed samen te werken met een cantor en met de organisten, en wat dat betreft mogen we ons in Vries gezegend weten.

Ik vond het leuk om in het najaar de doorgaande lezingen uit Johannes te doen en in het late voorjaar enkele keren over Ruth te preken. Dat geeft gelegenheid thematische lijnen uit de Schrift naar voren te halen.

Voor de cijferaars:

In een jaar tijd heb ik 24 zondagse vieringen in Vries geleid, plus vieringen in de Paascyclus en met Hemelvaart en Pinksteren, soms gezamenlijk met Esther. (Daarnaast 9 zondagen in Assen en de regio; 4 zondagen vielen uit door quarantaine/ziekte; 9 vakantiezon­dagen, overige zondagen vrij)

Omzien naar elkaar

Ook wat betreft het bezoekwerk hebben we last gehad van coronabeperkingen, met name in het late najaar en in de winter. Bezoekwerk heb ik toen beperkt tot het strikt noodzakelijke. In het eerste coronajaar heb ik veelvuldig met mensen gebeld, dat was in dit tweede jaar al beduidend minder. Het aantal fysieke bezoeken ligt daarentegen een stuk hoger (in totaal 86).

Dit jaar ben ik zes keer betrokken geweest bij een afscheid van een gemeentelid. Dat levert de nodige contactmomenten op, vooraf en nadien.

De uitnodigingen voor de gedachtenisviering op de laatste zondag van het kerkelijk jaar proberen we zoveel mogelijk persoonlijk te bezorgen. Dat levert altijd een aantal waardevolle (deur)contacten op, vaak met mensen op afstand van de gemeente. Dit keer was

er extra aandacht nodig vanwege het QR-beleid, maar gelukkig heeft iedereen zich welkom kunnen voelen.

De openstelling van de kerk diezelfde middag, met zang en orgelspel, houden we erin. Het voorziet in een behoefte en het is een mooie, bescheiden vorm, van open kerk zijn in het dorp.

Overigens hoor ik uit andere gemeenten dat men op deze zondag alle overledenen uit de hele gemeenschap met name herdenkt. Ik vind dat een sympathiek idee, maar weet niet of zoiets in onze kerk praktisch haalbaar is...?

Met Pasen is weer de gebruikelijke Paasgroet bezorgd, waarmee vooral de vrijwilligers druk zijn geweest, en wij als pastores de tekst hebben aangedragen.

Een paar keer per seizoen vergaderen we met het COP (Centraal overleg Pastoraat) over alle zaken betreffende het bezoekwerk. Ik verzorg de uitnodigingen, de agenda en leid de vergaderingen. De jaarlijkse toerustingsavond voor de vrijwilligers is doorgeschoven naar het nieuwe seizoen.

Met een aantal betrokkenen is overleg geweest over de veranderde invulling van de vieringen in de Kornoeljhof. De viering wordt meer afgestemd op de doelgroep. De viering van het avondmaal vervalt. Het karakter wordt minder kerkelijk en meer open ook voor andere bewoners, hopen we. Binnenkort ga ik daar, na lange tijd, weer eens voor.

De zondagsbrief waarmee Esther en ik in coronatijd zijn gestart, heeft inmiddels een vaste plaats verworven. Er wordt al naar uit gezien. We hebben besloten om deze nieuwe vorm van informatievoorziening te handhaven, wel in een tweewekelijkse frequentie in de zomer. Af en toe wordt er nog een nieuw mailadres aan de lijst toegevoegd. Het is aardig om te vermelden dat ook een aantal niet-leden op de verzendlijst staan. Laagdrempelige communicatie.

De lerende gemeente

In de zomer zijn er twee Summerschooldagen geweest, die ik samen met Frits de Lange invulling geef. Dit keer was het thema Job, een Bijbelboek dat blijft intrigeren. Dit initiatief trekt deelnemers uit de wijde regio.

Met de Ambtsgroep Leren hebben we in het najaar onder de noemer Dineren met Johannes, vier avonden gehouden waarin we tijdens de gezamenlijke maaltijd met elkaar spraken over gedeelten uit het Johannes-evangelie dat in die periode in de kerkdienst werd gelezen. Het waren waardevolle ontmoetingen. Als 'toetje' was er in oktober een avond met Sytze de Vries, de dichter/dominee, die een boekje over het evangelie van Johannes heeft geschreven en daar over vertelde. Een mooie avond, die ook online mee te beleven was.

Ook in oktober zijn we met een groep gemeenteleden een kort weekend naar Klooster Denekamp geweest, waar we kennis hebben gemaakt met de zusters Franciscanessen en leerden over hun spiritualiteit en geloofsbeleving. Het was voor mij al weer lang geleden dat ik in een klooster was, het blijft altijd waardevol en verrijkend.

In februari was de reisexpositie Zeven wegen van Barmhartigheid te zien in de kerk. Omdat er toen nog allerlei beperkingen waren, heb ik een kort filmpje opgenomen met tekst en uitleg (met dank aan Johan, voor techniek en montage!). Daarnaast organiseerden we een avond waarop Frits de Lange dieper op het thema inging, aan de hand van enkele kunstwerken.

Samen met de diaconie heeft de ambtsgroep leren het thema Groene Kerk opgepakt. We waren daar al een tijdje mee bezig, o.a. met een gezamenlijk bezoek aan de Groene Kerkendag vóór corona en een paar themavieringen. Nu is dat officieel geworden, met een heus bordje op de kerk gemarkeerd.

In een kleine werkgroep denken we na over concrete uitwerkingen van het thema en hoe we iedereen daar bij kunnen betrekken. Ik doe daar graag aan mee.

Al met al is er dus nog het nodige op het vlak van leren georganiseerd. Toch hoop ik dat er in het komende seizoen meer ruimte is, met name voor een boekbespreking en/of leerkring. Daar haal ik zelf ook altijd de nodige inspiratie uit.

Wat betreft de lerende dominee, kan ik melden dat ik in september een studiedag over de kerstening van de Noordelijk Nederlanden heb bijgewoond (in Jorwert), een studie- en zangmiddag rond de liederen van Sytze de Vries (in Utrecht), in oktober een studiedag over de preken van Augustinus over het Johannesevangelie (in Utrecht) en in februari een minisymposium over het ambt in de PKN (in Haren).

Daarnaast was ik op uitnodiging op een themadag over Pastores en Euthanasie (te Utrecht), schreef ik artikelen voor het classisblad (over onze gemeente) en voor het tijdschrift Open Deur (over zondag Trinitatis).

Verder de nodige literatuurstudie, vaak in relatie met het werk. Bijvoorbeeld als voorbereiding op de Summerschool (over Job), de lezingen uit Johannes en Ruth, maar ook dit jaar over Bonifatius. Maar ook als voorbereiding op de lessen Filosofie in de cursus TVG, zowel te Groningen als in Assen. Dit jaar koos ik daarin voor de filosofische achtergronden van het thema duurzaamheid.

Bonifatiusfestival

Dat heeft dit seizoen de nodige tijd van mij gevraagd, maar het is het waard gebleken (hoop ik).

Vorig zomer werd ik geattendeerd op een theatervoorstelling die gemaakt zou worden rondom Bonifatius. Ik heb toen meteen contact gezocht met het theatergezelschap, een afspraak in Vries gemaakt, en we hebben ze toen voor het Pinksterweekend alvast geboekt. Naar aanleiding daarvan kwam het idee op voor een tweede editie van het festival, na de eerste keer in 2017 in het kader van Tynaarlo culturele gemeente Drenthe.

Een berichtje in de Krant van Tynaarlo leverde een reactie van Ina Sijtsma op, kersvers inwoner van Vries, die ooit de Bonifatius Passie had geschreven, een theateraal-muzikale uitvoering (met muziek van Anne E. de Bruijn). Zou dat iets voor ons festival zijn?

Zo begon het ... We vormden een werkgroep, met de Historische Vereniging Oud Vries, Vereniging Volksvermaak, cultuurcoach Frits Colenbrander van de gemeente en onze eigen Activiteitencommissie. Later haakten andere partijen aan, zoals de kunstenaarsvereniging en ondernemers in het dorp.

Er werd een ambitieuze begroting opgesteld en een flink aantal fondsen benaderd, particulier en van gemeente en provincie.

In december was er voldoende vertrouwen om de beslissing te nemen het Festival door te laten gaan en werd er een promotiefilmpje opgenomen (daags daarna bleek ik positief te zijn?!).

In het voorjaar is er hard gewerkt en veel vergaderd om de organisatie rond te krijgen. Zelf deed ik mee als samenroeper van de werkgroep, schreef een artikel over Bonifatius voor het blad Volzin (gratis reclame!), hield me bezig met de voorbereiding van het symposium en met andere organisatorische zaken. Ik bracht de landelijke kerk op de hoogte van onze plannen en dankzij deze contacten werd er in

diverse nieuwsbrieven aandacht aan besteed en, nog belangrijker, kregen wij de uitnodiging om het programma Petrus in het land te ontvangen. De uitzending die daarvan het resultaat is, geeft een mooi beeld van onze kerk in het dorp en van wat we met het festival beogen.

Zelf kijk ik met veel voldoening terug op het festival en op alle verschillende activiteiten, die ik bijna allemaal heb meegemaakt. Het is een positieve opsteker geweest, voor ons als kerk, in de samenwerking met andere organisaties en vrijwilligers en voor het hele dorp. De feestelijke viering in de tuin van de kerk straalde dat ook uit, wat mij betreft.

Het rechtvaardigt volgens mij ook waarom er de nodige domineestijd aan besteed is (die ik overigens niet apart heb bijgehouden). Als dominee ben je toch ook een 'ambassadeur van de kerk', en zo voelde mijn rol in dit geheel.

Enkele losse dingen:

- In oktober was ik bij de ontvangst van de deelnemers aan de klimaatmars van Eemshaven naar Glasgow (de dag daarop liep ik zelf mee, van Assen naar Beilen).
- De afronding van de stage van Hannah Oosterdijk, met o.a. een eindgesprek met de begeleider vanuit de Theologische Universiteit. Het stageverslag van Hannah is overigens nog een keer, in haar bijzijn, besproken met de kerkenraad. Het leverde een aantal gezichtspunten op om kritisch naar ons eigen beleid te kijken: durven we wel genoeg te experimenteren?
- Ik was bij de feestelijke overhandiging van het preekconsent aan collega Esther in Noorddijk, evenals enkele kerkenraadsleden.
- In maart kreeg ik een uitnodiging om kennis te maken met het bestuur van de Stichting Behoud Dorpskerk te Vries. Het werd een plezierige ontmoeting waarin over en weer toelichting gegeven kon worden.
- op de zaterdag voor Palmzondag heb ik voor een kerk vol kinderen (en ouders en grootouders) iets verteld over de achtergrond van de palmpasenstokken waarmee de kinderen vervolgens achter de Harmonie aan het dorp door gingen.
- Ik nam deel aan enkele digitale netwerkbijeenkomsten van de Dorpskerkenbeweging als vrijwilliger medewerker.

- Sinds enige tijd ben ik als predikant lid van de Commissie Singuliere Gaven van de landelijke kerk. Daarin worden verzoeken behandeld van mensen die, zonder de vereiste opleiding, toch het ambt van predikant ambiëren. Een taak die niet al te veel tijd kost.

- Ander bestuurswerk, als voorzitter van de Provinciale Raad van kerken Groningen – Drenthe, kon ik afsluiten omdat de Raad zichzelf heeft opgeheven.

En natuurlijk het reguliere werk:

- De collegiale contacten in werkgemeenschap Roden, in ontmoeting met collega's en de classispredikant (in Eelde), met collega's in het Groninger Theologisch Gezelschap (in stad).

- Bijdragen schrijven voor de Brug, en voor het speciale nummer over de Kerkbalans

- De maandpagina voor de Krant van Tynaarlo vullen (zo'n 10 x per jaar)

- De vergadering van ambtsgroepen Leren, Vieren en COP kwamen al langs

- De maandelijkse moderamenvergaderingen (gelukkig via Zoom) en de regelmatige kerkenraadsvergaderingen. De frequentie daarvan is wat naar beneden gegaan en volgens mij gaat dat prima zo. De gewoonte om de gemeentevergadering ook te benutten voor een inhoudelijk gesprek, net als vorig jaar, bevalt goed.

- Ook in de kerkenraad en ten aanzien van het beleidsplan, zorgt corona voor een vertragende werking. Maar voorzichtig maken we stappen om steeds meer mensen bij de belangrijke beleidsvragen van de nabije toekomst te betrekken. We proberen, wat mij betreft, de slag te maken van kerk in het dorp naar kerk mét het dorp. Dat laatste betekent dat we anderen uitdagen om met ons mee te denken in een gezamenlijke verantwoordelijkheid, om te zorgen dat onze prachtige kerk een levend en open gebouw blijft, voor zoveel mogelijk mensen en voor verschillende doeleinden.

Samenwerking in het dorp is daarvoor nodig.

Tegelijk is het ook goed om kerkelijk in de regio samen te werken. Dat is een taai en lastig proces, maar ook hier zullen we krachten moeten bundelen en effectief gebruik moeten maken van elkaars sterke punten.

- Wat de open kerk betreft, is nog goed te vermelden dat na een korte periode van sluiting hartje winter, de kerk in februari open is geweest voor de reisexpositie en daarna, vanwege de oorlog in Oekraïne eerst op woensdagmiddag (uitlopend op de vesper) en daarna weer dagelijks. Fijn dat dit mogelijk blijkt!

Ten slotte,

Volgens mij is in bovenstaande het belangrijkste wel genoemd.

Een opsomming geeft maar een fragmentarisch beeld. Ik hoop dat er voldoende doorheen schemert, dat ik mijn werk in Vries met plezier en overgave doe. Het was goed om dit jaar in een jaargesprek dat bij ons thuis werd gehouden met twee leden van het moderamen te merken dat we over en weer gelukkig zijn met elkaar. Ik heb er alle vertrouwen in dat dit in de nabije toekomst ook zo zal zijn.

Met dank aan mijn collega Esther en de leden van de kerkenraad en diverse vrijwilligers voor de samenwerking, en aan iedereen voor het vertrouwen in mij gesteld, sluit ik graag af met een tekst die ik dit jaar ergens tegenkwam en die wordt toegeschreven aan Bernard van Clairvaux. De wijsheid daarvan houd ik mezelf ook voor....

Wees verstandig en maak jezelf tot een waterbekken en niet tot een afvloeiingskanaal.

Kijk maar eens naar een afwateringskanaal.

Het loost het water onmiddellijk zodra het water binnenkomt.

Bij een waterbekken is dat anders.

Een waterbekken wacht totdat het geheel vol is.

Dan pas begint het over te lopen.

Een waterbekken deelt uit van eigen volheid terwijl het zelf gevuld blijft ....

Liefde stroomt over.

Je laten leeglopen is niet wat de liefde vraagt.

Voor wie kun je goed zijn als je voor jezelf slecht bent?

Zie naar de bron van het leven.

Vul eerst jezelf zoveel dat je overvloed naar anderen.

Dan zal ik graag genieten van jouw overvloed.

(Bernardus van Clairvaux, 1090 -1153)